

Náklady na ochranu životného prostredia

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Miletičova 3, 824 67 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Daniela Varholová
1.4 Odbor	Odbor prierezných štatistik
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk
2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	20.03.2023
3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
Ukazovatele sledované v štatistike nákladov na ochranu životného prostredia sú: Obstaranie dlhodobého majetku (Investície) na ochranu životného prostredia spolu (v Eur) – z toho hražené zo štátnych alebo zo zahraničných zdrojov Bežné náklady na ochranu životného prostredia (v Eur) – v tom mzdové náklady a ostatné náklady a ďalej poplatky a platby štátnym orgánom a organizáciám alebo platby súkromným osobám a organizáciám Celkové tržby z ochrany životného prostredia spolu (v EUR) – tržby za predaj výrobkov, prístrojov a komponentov alebo tržby za poskytnuté služby Údaje sú reportované v členení podľa oblastí ochrany životného prostredia (ochrana pôdy, povrchových a podzemných vôd; ochrana ovzdušia; narábanie s odpadmi; narábanie s odpadovými vodami; znižovanie hluku a vibrácií; biodiverzita a ochrana krajiny; ochrana pred žiarením; výskum a vývoj; iné). Údaje o nákladoch na ochranu životného prostredia sa zisťujú osobitne za obce (štatistické zisťovanie ŽP 6-01 Modul 528) a podniky (Roč 1-01 Modul 527).	
3.2 Klasifikačný systém	
Medzinárodná klasifikácia činností ochrany životného prostredia CEPA 2000 Štatistická klasifikácia ekonomických činností (SK NACE Rev. 2)	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
Ochrana životného prostredia (podľa zákona č. 17/1992 Zb.) predstavuje činnosti, ktorými sa predchádza znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia alebo sa toto znečisťovanie alebo poškodzovanie obmedzuje a odstraňuje. Zahŕňa ochranu jeho jednotlivých zložiek alebo konkrétnych ekosystémov a ich vzájomných väzieb, ale aj ochranu životného prostredia ako celku.	

Štatistika za náklady na ochranu životného prostredia podnikov pokrýva všetky ekonomické odvetvia hospodárstva SR. Štatistika na ochranu životného prostredia obcí pokrýva obce a mestá v SR.

3.4 Štatistické pojmy a definície

Obstaranie dlhodobého majetku na ochranu životného prostredia (Investície na ochranu životného prostredia) sú výdavky vynaložené na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (vo všetkých formách obstarania) slúžiaceho na ochranu životného prostredia (ochranu pôdy a podzemných vôd, ochranu ovzdušia, narábanie s odpadmi, narábanie s odpadovými vodami, znižovanie hluku a vibrácií, biodiverzita a ochranu krajiny, ochranu pred žiarením, výskum a vývoj a iné) formou kúpy alebo vytvorením vo vlastnej réžii vrátane technického zhodnotenia.

Náklady na ochranu životného prostredia sú náklady, ktoré spravodajská jednotka uhrádza v spojitosti s ochranou životného prostredia vrátane poplatkov do recyklačného fondu. Patria sem poplatky a platby štátnym orgánom a organizáciám a platby súkromným osobám a organizáciám. Do týchto nákladov sa nezahŕňajú pokuty a penále.

Celkové tržby z ochrany životného prostredia sú príjmy, ktoré organizácia získa z predaja vedľajších alebo odpadových produktov, tržby z predaja výrobkov, prístrojov a komponentov na ochranu životného prostredia, tržby z predaja technológií na ochranu životného prostredia a tržby za poskytovanie environmentálnych služieb (najmä v rámci vodného a odpadového hospodárstva).

3.5 Štatistická jednotka

Sledovanými spravodajskými jednotkami sú obce a mestá (výkaz ŽP 6-01) a podnikateľské subjekty nad 20 zamestnancov (výkaz Roč 1-01).

3.6 Cieľová populácia

Štatistickým zisťovaním sú oslovené spravodajské jednotky: všetky obce a mestá na území Slovenskej republiky a podniky zapísané do obchodného registra a vedené v registri organizácií ŠÚ SR s počtom zamestnancov 20 a viac osôb a organizácie s počtom zamestnancov 0 až 19 s ročnými tržbami za vlastné výkony a tovar 5 miliónov Eur a viac.

3.7 Geografické pokrytie

Štatistika nákladov na ochranu životného prostredia je k dispozícii za SR spolu.

3.8 Časové pokrytie

Tabuľka Náklady na ochranu životného prostredia (zp2010rs) 1999-2018; náklady a výnosy v oblastiach ochrany životného prostredia (tabuľka zp1006rs) sú k dispozícii za obdobie 2005-2018 a náklady na ochranu životného prostredia podľa ekonomických činností (tabuľka zp2009rs) sú k dispozícii za obdobie 2009-2018.

3.9 Bázické obdobie

Neaplikované.

4 Merná jednotka

Údaje sú v tabuľkách prezentované v tis. EUR.

5 Referenčné obdobie

Referenčným obdobím je kalendárny rok.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Informácie o nákladoch na ochranu životného prostredia ŠÚ SR zbiera v štatistických zisťovaniach ŽP 6-01 a Roč 1-01 zaradených do Programu štátnych štatistických zisťovaní, vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR. Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18 ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Údaje slúžia pre potreby národného štatistického systému. Výstupy zo spracovaných údajov sa priamo nereportujú na európskej úrovni.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Ochrana štatistickej dôvernosti (ochrana dôverných štatistických údajov) je systém vzájomne prepojených opatrení v oblasti legislatívnej, metodickej, organizačnej, technickej, bezpečnostnej a personálnej, zabraňujúcich úniku dôverných štatistických údajov alebo predčasnému zverejneniu štatistických informácií. Orgány vykonávajúce štátnu štatistiku sú povinné zaistiť ochranu dôverných štatistických údajov pred zneužitím spôsobom stanoveným v § 25a a § 29 a 30 zákona č.540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov. Zásady aplikácie ochrany dôverných štatistických údajov sú k dispozícii na webovej stránke ŠÚ SR na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/services/infoservis/confidential>

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Dôverné štatistické údaje sa nezverejňujú. V ochrane dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi sa uplatňuje pravidlo minimálnej frekvencie pre $n = 3$ a dominancie 90%. V publikáciách a databázach ŠÚ SR namiesto údaju je na príslušných miestach uvedený znak „D“.

Prístup k dôverným údajom môžu mať len výskumné subjekty na vedecké účely, podrobnejšie informácie sú uvedené v bode 10.4 tejto správy.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Neaplikované.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Neaplikované.

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií je formulovaná v súlade so zákonom o štátnej štatistike, stratégiou rozvoja Štatistického úradu SR, stratégiou šírenia informácií Eurostatu a Kódexom postupov pre európsku štatistiku.

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií sú k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/services/infoservis/principles>

9 Periodicita zverejňovania

Ročná.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

-

10.2 Publikácie

Údaje o výdavkoch na ochranu životného prostredia sú publikované v publikácii Životné prostredie v SR, ktorá je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/environment/environment/publications>

Publikácia Životné prostredie v SR sa vydáva podľa Edičného programu. Edičný program obsahuje základné informácie o vydávaných publikáciách, termínoch vydania a jazykovej verzii. Štatistická ročenka Slovenskej republiky – obsahuje vybrané ukazovatele aj za oblasť výdavkov na ochranu životného prostredia.

Všetky publikácie sú k dispozícii na internetovom portáli Štatistického úradu SR. Edičný program je dostupný na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/publikacie/catalogue>

10.3 On-line databázy

Databázy ŠÚ SR: DATAcube, STATdat, prístup na adrese:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/Databases>

10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje sa nezvereňujú. Prístup k anonymizovaným mikroúdajom môžu mať len výskumné subjekty na vedecké účely:

- univerzity a ostatné vzdelávacie organizácie vyššieho vzdelávania
- organizácie, alebo inštitúcie vedeckého výskumu.

Podmienky poskytnutia prístupu k dôverným štatistickým údajom na vedecké účely je uvedené na webovej stránke ŠÚ SR na adrese:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/services/infoservis/access>

10.5 Iné

Portál Ministerstva životného prostredia SR Enviroportal prezentuje aj náklady na ochranu životného prostredia v časti kľúčové indikátory – ekonomické nástroje.

10.6 Dokumentácia o metodike

Metodické informácie o štatistike výdavkov na ochranu životného prostredia sú uvedené vo metodických vysvetlivkách formulárov zisťovaní ŽP 6-01 a Roč 1-01, v publikáciách a pri tabuľkách vo verejnej databáze ŠÚ SR.

10.7 Dokumentácia o kvalite

Interná dokumentácia ŠÚ SR k zabezpečeniu kvality štatistických výstupov:

- Metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovanie
- Metodický pokyn - Indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov
- Kódex postupov pre európsku štatistiku: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/key.documents/code.of.practise>

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

ŠÚ SR má zavedený systém manažérstva kvality. Príručka kvality obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

Príručka kvality je k dispozícii na adrese:

https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/9ca43aa4-bfaf-4101-9dae-5263aa834df7/Prirucka_kvality.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mu8R9IM&CVID=mu8R9IM

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/key.documents/code.of.practise>

11.2 Hodnotenie kvality

Kvalita štatistiky nákladov na ochranu životného prostredia je na dobrej úrovni.

Proces zberu údajov a tvorby výstupov sa zabezpečuje v rámci integrovaného štatistického informačného systému, v ktorom sú zabudované kontroly pre zber údajov zaisťujúce kvalitu výstupných informácií.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Hlavnými používateľmi údajov o nákladoch na ochranu životného prostredia sú: ústredné orgány štátnej správy SR, výskumné organizácie, akademická obec, výskumníci a študenti, profesijné zväzy atď.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami. Cieľom prieskumov je získať informácie o záujme a názore používateľov na poskytovanie a kvalitu štatistických produktov a služieb. Získané informácie sú cenným zdrojom pre smerovanie ďalších aktivít ŠÚ SR. Výsledok prieskumu spokojnosti v roku 2017 je uvedená na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/marketing/survey.of.satisfaction>

Špecificky za štatistiku nákladov na ochranu životného prostredia nebola meraná, len za celú oblasť životného prostredia a poľnohospodárstva.

12.3 Úplnosť štatistických informácií

100% Za všetky požadované štatistiky sú údaje k dispozícii. Časové rady údajov za jednotlivé ukazovatele sú dostupné vo verejnej databáze ŠÚ SR.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť štatistiky nákladov na ochranu životného prostredia je veľmi dobrá. ŠÚ SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

13.2 Výberové chyby

Nerelevantné. Zisťovania ŽP 6-01 a Roč 1-01 sú vyčerpávajúce, nie výberové.

13.3 Nevýberové chyby

K predchádzaniu nevýberovým chybám, t.zn. chybám v procese zberu a spracovania ŠÚ SR má v integrovanom štatistickom informačnom systéme (IŠIS) zabudované logické a dátové kontroly na úrovni mikroúdajov aj na úrovni agregovaných údajov, ktoré sa vykonávajú počas zberu a spracovania údajov.

Samotný elektronický dotazník poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento

nie je akceptovaný a na základe konzultácie so spravodajskou jednotkou sa opraví tak, aby bol správny a vstúpil do spracovania. Pomocou týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov. Návratnosť vyplnených výkazov ŽP 6-01 je veľmi vysoká, v prípade neodpovedí je dotknutá obec oslovená a požiadaná o dodatočné poskytnutie údajov.

14 Včasnosť a dochvíľnosť

14.1 Včasnosť

Zverejnenie údajov vo verejnej databáze ŠÚ SR sa riadi interným harmonogramom. Údaje o nákladoch na ochranu životného prostredia sú zverejnené do 10. mesiaca po uplynutí referenčného roka.

14.2 Dochvíľnosť

Termíny zverejnenia sú dodržiavané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Nerelevantné. Štatistika nákladov na ochranu životného prostredia sa zostavuje za celé územie SR.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Údaje sú porovnateľné v celom časovom rade.

15.3 Prierezová koherentnosť

Nerelevantné.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nevyskytujú sa žiadne odchýlky, štatistické výstupy sú vnútorne konzistentné.

16 Náklady a záťaž respondentov

ŠÚ SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia. Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/revisions>

17.2 Revízia údajov v praxi

Neaplikované. Za štatistiku nákladov na ochranu životného prostredia sa zverejňujú definitívne údaje.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Štatistika nákladov na ochranu životného prostredia sa zostavuje na základe štatistických zisťovaní ŽP 6-01 modul 528 pre obce a mestá a Roč 1-01 modul 527 pre podniky nad 20 zamestnancov.

18.2 Periodicita zberu údajov

Ročná.

18.3 Zber údajov

Elektronický zber údajov umožňujúci spravodajským jednotkám online vyplňanie štatistických formulárov v integrovanom štatistickom informačnom systéme ŠÚ SR. Od 1.1.2016 vznikla spravodajským jednotkám (právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom) povinnosť elektronicky predkladať štatistické výkazy v zmysle novely zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení zákona č. 326/2014 Z. z., ktorá obsahuje nové pravidlá predkladania štatistických výkazov.

18.4 Validácia údajov

Kontroly údajov sú zabudované v integrovanom štatistickom informačnom systéme ŠÚ SR. Pri zbere údajov sa rozlišujú nasledovné:

- 1- formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov
  - 2- neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými.
- Z pohľadu závažnosti chýb sa rozlišujú:
- I - infomatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z - závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou. Tieto chyby sú pracovníkmi ŠÚ SR vykonzultované so spravodajskou jednotkou a opravené.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Zozbierané zdrojové údaje zo zisťovaní uvedených v bode 18.1 sa agregujú podľa jednotlivých triedení.

18.6 Úprava údajov

Údaje sa neupravujú. Zverejnené údaje za štatistiku nákladov na ochranu životného prostredia sú agregované údaje vykázané spravodajskými jednotkami.

19 Poznámka